

[Hanne Severinsen]

det også var nødvendigt at tale om højskolebevægelse og Grundtvig, fordi det også hører med i billedet. Jeg mener derfor, at det virkelig er et bidrag til Østlandene. Det er ikke bare et spørgsmål om, at de skal vide noget mere, selv om knowhow er fantastisk vigtigt, men det er også det, at ligesom vi har lært at være selvgroede, skal de også lære det, og jeg tror som sagt, at parallellen til Marshall og Fulbright er særdeles velvalgt. Penge og teknik er ikke nok, man skal sørge for, at det kommer ind i den rigtige gode cirkel, så de forskellige sektorer understøtter hinanden.

Det er også interessant, at Østlandene nu er ved at finde ud af, at planøkonomi, som mange modemarxister, da jeg læste samfundsfag, syntes var så fantastisk vigtig, og som var det eneste, der kunne få tingene til at fungere, ikke duer. Nu viser det sig, at en økonom som f.eks. den tjekkiske Ota Sik har fuldstændig ret. Markedsmekanismen er altså ikke så dum. Markedsmekanismen er netop med til at få tingene til at gro på folks betingelser, fordi det i sidste ende er forbrugerne, der styrer, og derfor bliver der i sidste ende produceret på forbrugernes betingelser.

Jeg synes, at mange af principperne er velvalgte, og man kan så samtidig håbe, at de 40 år, der trods alt er gået med de marxistisk-betonstalinistiske ideer, vil vise sig at være en parentes.

Der skulle nødig gå partipolitik i det, og som undervisningsministeren sagde, er der allerede sket meget på området. I virkeligheden er forslaget måske nærmest blevet overhalet af udviklingen. I hvert fald synes jeg, det er vigtigt, at det ikke udvikler sig til et slagsmål om, hvem der er bedst i denne sag, men at vi snarere i Folketinget samarbejder om at gøre en indsats. I den forbindelse vil jeg godt sige, at tomme pladser ikke mere er tomme pladser, forstået på den måde, at vi i uddannelsessektoren har indført et taxameterprincip. Hvis man gerne vil fylde f.eks. landbrugsskoler op, må man altså også være parat til at betale nogle penge, dvs. det er nogle ekstra penge, der skal til, og det håber jeg forslagsstillerne også vil være med til.

Vi forstår godt intentionerne, men om udviklingen i virkeligheden ikke har overhalet forslaget, vil jeg sætte et spørgsmålstejn ved.

Holger K. Nielsen (SF):

Man kan godt spørge sig selv, hvad Ota Sik har med dette beslutningsforslag at gøre, men siden fru Hanne Severinsen nu inddrager ham, vil jeg gøre opmærksom på, at Ota Sik faktisk var marxist, og at der er adskillige marxister, der har argumenteret for en socialistisk planøkonomi. Det var der, dengang fru Hanne Severinsen læste samfundsfag, og det er der stadig væk.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi ikke omklammer Østeuropa med de liberale ideer, vi måtte have. Der er også andre, der ikke deler fru Hanne Severinsens opfattelse. Vi skal under alle omstændigheder ikke sige til dem, at de partout skal gennemføre det samme økonomiske system, som vi har, men vi skal give dem mulighed for at udvikle deres egne økonomier. Det ligger også i Grundtvig og folkehøjskolerne. Det er den selvgroethed, som fru Hanne Severinsen selv nævnte, nemlig muligheden for, at man selv kan udvikle sit eget samfund. Skulle vi ikke lade folk i Østeuropa om selv at gøre det?

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Det kan da godt være, at Ota Sik som udgangspunkt var planøkonom, men han beskrev netop planøkonomiens fuldstændige planløshed, hvordan den var en maskine, der bare betød, at man producerede for statistikkens skyld og ikke af hensyn til menneskene. Det er nemlig det, som han har påvist så godt.

Ellers er vi fuldstændig enige om, at enhver skal finde sin vej. Det er derfor, at Grundtvig er så god at bruge i denne sammenhæng.

Pia Dahl (FP):

Jeg er glad for Venstres understregning af, at pengene skal komme et sted fra.

Fremskridtspartiets første tanke, når vi ser denne slags forslag, er, om det er de selvsamme socialdemokrater, som himler op over, at vores egne unge ikke kan få en uddannelse, der vil have, vi pludselig på vores små skuldre i Danmark også skal bære, at Østlandene bliver lært op i demokratiske processer, dansk landbrug og miljøanordninger.

Vi er da enige i, at det nok ville være godt, hvis Østlandene kendte lidt mere til miljøforureningsbekæmpelse, men at vi som små dan-